

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Zuzany Bystřické a soudců Mariana Kokeše a Lubomíra Majerčíka v právní věci

žalobce: J. H.
zastoupený advokátem Martinem Hostinským
sídlem Tišnovská 1444/67, 613 00 Brno

proti
žalované: **Masarykova univerzita**
sídlem Žerotínovo náměstí 9, 601 77 Brno

o žalobě proti rozhodnutí rektora Masarykovy univerzity ze dne 25. 10. 2022, č. j. MU-IS/44169/2018/677011/FF-31,

takto:

- I. Rozhodnutí rektora Masarykovy univerzity ze dne 25. 10. 2022, č. j. MU-IS/44169/2018/677011/FF-31, a rozhodnutí děkana Filozofické fakulty Masarykovy univerzity ze dne 22. 6. 2022, č. j. MU-IS/44169/2018/677011/FF-28, **se zrušují** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná **je povinna zaplatit** žalobci na náhradě nákladů řízení částku 13 200 Kč, a to k rukám jeho advokáta JUDr. Martina Hostinského do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a průběh správního řízení

1. Žalobce se podanou žalobou domáhá zrušení v záhlaví citovaného rozhodnutí, kterým rektor Masarykovy univerzity zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí děkana Filozofické fakulty Masarykovy univerzity o disciplinárním přestupku ze dne 22. 6. 2022, č. j. MU-IS/44169/2018/677011/FF-28 (dále též „rozhodnutí děkana“). Tímto rozhodnutím děkana byl žalobce shledán vinným ze spáchání disciplinárního přestupku dle čl. 2 odst. 1 písm. b) Disciplinárního řádu Filozofické fakulty Masarykovy univerzity [dále též „disciplinární řád“], spočívajícího v porušení čl. 3 odst. 5 Statutu Masarykovy univerzity (dále též „statut“), podle něhož „[č]lenové akademické obce MU jsou povinni dbát dobrého jména MU“, a dle čl. 2 odst. 2 písm. i) Disciplinárního řádu FF MU, podle něhož je disciplinárním přestupkem „*agresivní nebo narušující chování, ať fyzické či slovní, vůči členovi akademické obce FF MU nebo osobě jednající ve spolupráci s FF*“. Disciplinárního přestupku se měl žalobce dopustit „*slovním napadáním a znevažujícími prohlášeními a urážkami členů akademické obce a poškozováním dobrého jména Masarykovy univerzity, zejména zveřejňováním statusů na webových stránkách Facebook @MUvozovky ,Si je tam dokreslete‘ v období 15. 9. 2017 – 14. 2. 2018, dostupných zde <https://cs-czfacebook.com/MUvozovky/> (dále také ,FB profil‘)*“. Zároveň byla žalobci uložena sankce napomenutí podle čl. 12 odst. 1 písm. a) disciplinárního řádu.
2. Rektor MU takto rozhodoval opětovně za situace, kdy předchozí rozhodnutí rektora ze dne 3. 9. 2018, č. j. MU-IS/44169/2018/677011/FF-10, a rozhodnutí děkana Filozofické fakulty Masarykovy univerzity ze dne 6. 6. 2018, č. j. MU-IS/44169/2018/677011/FF-7, o daných disciplinárních přestupcích byla zrušena rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 30. 11. 2021, č. j. 29 A 204/2018-64, z důvodů podle § 78 odst. 1, 3, 4 ve spojení s § 76 odst. 1 písm. a) a c) s. ř. s., a to pro podstatné porušení ustanovení o řízení a pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí a věc žalované vrátil k dalšímu řízení.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

3. Ve včas podané žalobě (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), splňující též ostatní podmínky řízení (§ 65, § 68 a § 70 s. ř. s.), žalobce navrhl krajskému soudu, aby zrušil napadené rozhodnutí rektora MU i rozhodnutí děkana FF MU (§ 78 odst. 3 s. ř. s.).
4. Žalobce předně namítá vady napadených rozhodnutí. Jednak se domnívá, že za situace, kdy jednotlivé skutky, ve kterých je spatřováno naplnění skutkové podstaty předmětných disciplinárních přestupků, spadají do období září 2017 až leden 2018, došlo dle čl. 6 disciplinárního řádu i § 66 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, v rozhodném znění, k uplynutí tam stanovené prekluzivní lhůty 1 roku od spáchání. Jednak žalobce namítá, že žalovaná vykonala svou pravomoc mimo zákonem vymezenou působnost (*ultra vires*). Je nezbytné zkoumat, zda disciplinární komise, děkan, potažmo rektor mohou rozhodovat o spáchání uvedených disciplinárních přestupků. Není pochyb, že disciplinární komise nemá pravomoc rozhodovat o jakýchkoli záležitostech studentů univerzity. Vzhledem k principu zákazu trestu bez zákona a čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky má disciplinární řád mantinely stanovené zákonem o vysokých školách. Přitom žádné ze zákonných ustanovení (viz zejména § 4, § 62, § 63 a § 68 zákona o vysokých školách) ani náznakem nepředjímá ukládání povinností, jež by zasahovaly do jednání studenta nesouvisejícího s výukou a odehrávajícího se zcela mimo prostory vysoké školy. Převážnou část žalobní argumentace pak žalobce soustředí na odůvodnění jím namítaného porušení ústavně garantované svobody projevu ve smyslu čl. 17 Listiny základních práv a svobod v kontrapozici se způsobem,

jakým byly v disciplinárním řízení hodnoceny jeho výroky (statusy na FB), resp. hodnoceno jeho chování jako znevážení dobrého jména MU.

III. Vyjádření žalované

5. Žalovaná se s námitkou prekluze, ani s námitkou rozhodnutí *ultra vires* neztotožnila, přičemž má za to, že v řízení postupovala tak, aby byla žalobci zachována všechna procesní práva a došlo k řádnému projednání věci podle platného disciplinárního řádu.
6. Žalovaná dále konstatovala, že zákon umožňuje vysokým školám definovat jejich požadavky na korektní chování v rámci vlastní akademické obce, stejně jako definovat disciplinární přestupky a proces jejich posouzení a udílení sankcí. Jednání studenta posuzované jako disciplinární přestupek má souviset s jeho členstvím v akademické obci a s činností dané vysoké školy, nikoli výlučně s jeho vzděláváním. Hledá-li žalobce analogii ve vztahu k úpravě pravidel chování studentů vysoké školy, pak je na místě spíše srovnání se stavovskými předpisy namísto vnitřních předpisů středních škol (např. Etický kodex České advokátní komory). Disciplinární řád stejně jako statut bezpochyby podmínky § 64 zákona o vysokých školách naplňují. Svým prohlášením se žalobce dopustil urážek a slovního napadání členů akademické obce Masarykovy univerzity. Jeho prohlášení se výrazně dotýkala osobnostní sféry dr. J. či doc. B. O disciplinárním přestupku bylo rozhodnuto v souladu se zákonem a vnitřním předpisem veřejné vysoké školy, resp. její fakulty. Žalovaná odmítla, že by měla být napadeným rozhodnutím omezena svoboda žalobcova projevu. Vyjadřovat své názory je však třeba přiměřeně civilizovaným způsobem, což profil Facebook@MUvozovky „*Si je tam dokreslete*“ nenaplňoval. Není možné, aby požívalo ochrany takové jednání, které je v rozporu s dobrými mravy a vnitřními předpisy univerzity a fakulty

IV. Posouzení věci soudem

7. Krajský soud, za splnění podmínek pro rozhodnutí věci bez nařízení jednání (§ 51 s. ř. s.), přezkoumal v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) napadené rozhodnutí rektora, jakož i rozhodnutí děkana včetně řízení předcházejících jejich vydání, a shledal, že žaloba je **důvodná**.
8. Předmětem soudního přezkumu je rozhodnutí o disciplinárních přestupcích, kterých se měl dopustit žalobce coby student doktorského programu na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity urážkami, znevažujícími prohlášeními a slovním napadáním členů akademické obce Masarykovy univerzity, jakož i poškozováním dobrého jména Masarykovy univerzity, a to zejména zveřejňováním statusů na profilu sociální sítě Facebook@Muvozovky „*Si je tam dokreslete*“.
9. Disciplinární odpovědnost studentů vysokých škol je v platné právní úpravě označována jako odpovědnost za disciplinární přestupek (§ 64 a násl. zákona o vysokých školách), nicméně je třeba zdůraznit, že se nejedná o přestupek ve smyslu zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Jak totiž vyplývá z § 112 odst. 1 přestupkového zákona, „*na přestupky a dosavadní jiné správní delikty, s výjimkou disciplinárních deliktů, se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona hledí jako na přestupky podle tohoto zákona. Odpovědnost za přestupky a dosavadní jiné správní delikty, s výjimkou disciplinárních deliktů, se posoudí podle dosavadních zákonů, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; podle tohoto zákona se posoudí jen tehdy, jestliže to je pro pachatele příznivější.*“ (pozn. – zvýrazněno krajským soudem). Právní úprava v přestupkovém zákoně

je tudíž nepoužitelná ve vztahu k disciplinárním přestupkům dle zákona o vysokých školách.

10. Hmotněprávní úpravu disciplinární odpovědnosti studentů vysokých škol i procesněprávní úpravu disciplinárního řízení je tak třeba hledat primárně v zákoně o vysokých školách a dále ve vnitřních předpisech vysoké školy a jejích součástech (srov. § 64 zákona o vysokých školách). Pokud jde o hmotněprávní úpravu, relevantní je vedle citovaného § 64, definující disciplinární přestupek, rovněž § 65 stanovující taxativním výčtem sankce a v neposlední řadě § 66, který stanoví lhůtu pro projednání disciplinárního přestupku. Rovněž procesní úpravu disciplinárního řízení na zákonné úrovni představují zejména příslušná ustanovení zákona o vysokých školách. Jde především o § 69, který je věnován výlučně disciplinárnímu řízení, a dále také § 68, který obecně upravuje situace, kdy je o právech a povinnostech studenta rozhodováno ve správním řízení. Relevantní jsou též některá ustanovení § 70 o doručování (odstavec 2), subsidiárně je pak použitelná úprava v zákoně č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (srov. např. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 10. 12. 2020, č. j. 30 A 129/2018-51). Pokud jde o vnitřní předpisy vysokých škol, pro nyní projednávanou věc je stěžejním zejména Disciplinární řád MU ve znění schváleném Akademickým senátem MU dne 17. 1. 2022 a Disciplinární řád Filosofické fakulty MU ve znění schváleném Akademickým senátem MU dne 17. 5. 2017.
11. V nyní projednávané věci se krajský soud v první řadě zabýval otázkou, zda odpovědnost za disciplinární přestupky žalobce zanikla či nikoliv uplynutím prekluzivní lhůty. Krajský soud předesílá, že k zániku odpovědnosti za správní delikt či přestupek přihlíží v souladu s judikaturou i z moci úřední, a to kdykoliv za řízení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 4. 2010, č. j. 7 As 11/2010-134, rozhodnutí správních soudů jsou dostupná na www.nssoud.cz). V nyní souzené věci však žalobce námitku zániku odpovědnosti za disciplinární přestupky vznesl.
12. Jak již bylo zmíněno, zákon o vysokých školách v § 66 stanoví lhůtu pro projednání disciplinárního přestupku následovně: *„Disciplinární přestupek nelze projednat, jestliže uplynula lhůta jednoho roku od jeho spáchání nebo od pravomocného odsuzujícího rozsudku v trestní věci. Do lhůty jednoho roku se nezapočítává doba, kdy osoba není studentem.“* Obdobným způsobem tuto lhůtu vymezují i citované vnitřní předpisy žalované, konkrétně čl. 6 Disciplinárního řádu MU (Okolnosti vylučující projednání disciplinárního přestupku): *„Disciplinární přestupek nelze projednat, jestliže v téže věci již bylo v disciplinárním řízení rozhodnuto anebo jestliže od spáchání skutku, v němž je disciplinární přestupek spatřován, nebo od pravomocného odsuzujícího rozsudku v trestní věci uplynula lhůta jednoho roku. Do této lhůty se nezapočítává doba, po kterou osoba není studentem.“*, resp. dřívější úprava v čl. 6 Disciplinárního řádu Filosofické fakulty MU. Přestože citovaná právní úprava hovoří o nemožnosti projednat disciplinární přestupek, nejedná se toliko o lhůtu promlčecí, nýbrž lhůtu (objektivní) prekluzivní, neboť jejím marným uplynutím dochází k zániku odpovědnosti za disciplinární přestupek (srov. např. Frumarová, K. a kol. *Správní trestání*. Praha: Leges, 2017, s. 72).
13. Pokud jde o běh této lhůty, příslušná právní úprava její počátek určuje dobou spáchání skutku, v němž je disciplinární přestupek spatřován. V nyní projednávané věci měl žalobce naplnit skutkovou podstatu předmětných disciplinárních přestupků spácháním jednotlivých dílčích skutků, a to v případě disciplinárního přestupku dle čl. 2 odst. 1 písm. b) Disciplinárního řádu FF MU skutkem ze dne 4. 10. 2017 (zveřejnění prohlášení na FB profilu s označením @MUvozovky „Si je tam dokreslete.“) a v případě disciplinárního přestupku dle čl. 2 odst. 2 písm. i) Disciplinárního řádu FF MU dílčími skutky v období od 15. 9. 2017

do 15. 1. 2018 (prohlášení coby součást emailu z daného dne publikovaném na citovaném FB profilu). Zatímco v případě prvního disciplinárního přestupku není pochyb o tom, že počátek běhu prekluzivní lhůty se odvíjí ode dne spáchání daného jediného skutku, tj. dne 4. 10. 2017, v případě druhého disciplinárního přestupku je třeba tento počátek odvíjet ode dne spáchání posledního z dílčích skutků, tj. dne 15. 1. 2018. Uvedené skutečnosti nejsou mezi účastníky řízení sporné.

14. Spornou se stává až otázka vymezení běhu této prekluzivní lhůty. Zatímco žalobce namítá, že citovaná ustanovení nikterak nezohledňují možnost přerušení lhůty z důvodu vedení předmětného soudního řízení před krajským soudem pod sp. zn. 29 A 204/2018, a proto za situace, kdy jeho délka přesáhla více než 1 rok (žaloba byla podána dne 4. 11. 2018 a citovaný rozsudek č. j. 29 A 204/2018-64 nabyl právní moci dne 30. 12. 2021), muselo dojít k uplynutí jednorroční prekluzivní lhůty, žalovaná s tímto názorem nesouhlasí. Je totiž toho názoru, že k přerušení lhůty došlo již řádným zahájením disciplinárního řízení dne 4. 5. 2018, přičemž toto přerušení trvá doposud (i poté, co byla původní rozhodnutí o disciplinárních přestupcích zrušena krajským soudem).
15. Krajský soud k tomu uvádí, že ani jeden z předestřených výkladů citované právní úpravy ze strany účastníků řízení není správný. Žalobce ve své argumentaci pomíjí existenci § 41 s. ř. s., dle kterého platí, že *„stanoví-li zvláštní zákon ve věcech přestupků, kárných nebo disciplinárních nebo jiných správních deliktů (dále jen "správní delikt") lhůty pro zánik odpovědnosti, popřípadě pro výkon rozhodnutí, tyto lhůty po dobu řízení před soudem podle tohoto zákona neběží.“* V nyní projednávané věci tudíž citovaný § 66 zákona o vysokých školách představuje onen zvláštní zákon pro disciplinární správní delikty (přestupky), který stanoví lhůtu pro zánik odpovědnosti. Za dané situace je tedy pro zodpovězení otázky ohledně zániku odpovědnosti žalobce za předmětné disciplinární přestupky z důvodu uplynutím prekluzivní lhůty zohlednit úpravu v § 41 s. ř. s. Z toho důvodu nelze do běhu dané jednorroční prekluzivní lhůty započítat dobu trvání soudního řízení ve věci sp. zn. 29 A 204/2018 v délce od 4. 11. 2018 a do 30. 12. 2021, jak nesprávně činí žalobce, neboť pod dobu trvání tohoto soudního řízení lhůta neběžela.
16. Přesto je možné přisvědčit závěru žalobce, že k uplynutí prekluzivní lhůty, a tedy k zániku jeho odpovědnosti za předmětné disciplinární přestupky došlo. Opačný názor žalované se totiž opírá o výklad, který ovšem nenachází oporu v citované právní úpravě odpovědnosti za disciplinární přestupky studentů vysokých škol. Z obsahu relevantních ustanovení zákona o vysokých školách, resp. disciplinárních řádů žalované je nepochybné, že – na rozdíl od přestupkového zákona (viz zejména § 30 až § 32) - neobsahují žádná dílčí pravidla pro běh, stavení či přerušení této promlčecí, resp. prekluzivní lhůty. Tuto skutečnost žalovaná zjevně přehlíží, přičemž její tvrzení o přerušení prekluzivní lhůty dle § 66 zákona o vysokých školách, resp. čl. 6 Disciplinárního řádu MU z důvodu řádného zahájení disciplinárního řízení dne 4. 5. 2018 spíše odpovídá obsahu právní úpravy v přestupkovém zákoně [konkrétně § 32 odst. 2 písm. a), dle kterého se *„promlčecí doba přerušuje ... a) oznámením o zahájení řízení o přestupku“*]. Jak ovšem krajský soud výše zdůraznil, tato úprava není použitelná na disciplinární přestupky studentů vysokých škol (§ 112 odst. 1 přestupkového zákona, a proto je třeba se striktně držet právní úpravy obsažené v zákoně o vysokých školách, resp. disciplinárních rádech žalované, upravující otázku běhu promlčecí (prekluzivní) lhůty odlišně. Ostatně této skutečnosti si je dobře vědom i zákonodárce, když se připravovaná novela zákona o vysokých školách se dotýká i této prekluzivní lhůty s navrhovaným zněním § 66 věty druhé zákona o vysokých školách: *„Lhůta jednoho roku se přerušuje oznámením o zahájení disciplinárního řízení; přerušením lhůty počíná běh jednorroční*

lhůty nové. Do lhůt se nezapočítává doba, kdy osoba není studentem, a doba, po kterou se o věci vedlo soudní řízení správní.“ Z Důvodové zprávy k této navrhované změně pak vyplývá, že zákonodárce jí sleduje oproti stávajícímu podobě úpravy „prodloužení lhůty k projednání disciplinárního přestupku, který dává vysoké škole časový prostor k řádnému projednání, ke kterému z důvodu nedostatku času v mnohých případech nemohlo dojít.“ (viz Sněmovní tisk č. 660/0, dostupný na www.psp.cz).

17. Prizmatem výše uvedených právních závěrů krajský soud dospěl k závěru, že napadená rozhodnutí rektora MU ze dne 25. 10. 2022, resp. děkana FF MU ze dne 22. 6. 2022 jsou nezákonná ve smyslu § 78 odst. 1 s. ř. s., neboť byla vydána po uplynutí prekluzivní lhůty stanovené v § 66 zákona o vysokých školách (a rovněž v čl. 6 Disciplinárního řádu MU, resp. čl. 6 Disciplinárního řádu FF MU). Uplynutím prekluzivní lhůty tak zanikla odpovědnost žalobce za spáchání obou předmětných disciplinárních přestupků. Jak již bylo konstatováno výše, ve vztahu k disciplinárnímu přestupku dle čl. 2 odst. 1 písm. b) Disciplinárního řádu FF MU začala lhůta běžet ode dne 4. 10. 2017, přičemž jednoroční lhůta k jeho projednání uplynula dne 4. 10. 2018, nicméně „nové“ rozhodnutí děkana FF MU bylo vydáno až dne 22. 6. 2022, tedy dávno po uplynutí této lhůty (a to i při zohlednění soudního řízení ve věci sp. zn. 29 A 204/2018). Ve vztahu k disciplinárnímu přestupku dle čl. 2 odst. 2 písm. i) Disciplinárního řádu FF MU začala lhůta běžet ode dne 15. 1. 2018, přičemž jednoroční lhůta k jeho projednání (při zohlednění jejího přerušení v důsledku vedení soudního řízení ve věci sp. zn. 29 A 204/2018 v délce trvání od 4. 11. 2018 do 30. 12. 2021) uplynula dne 11. 3. 2022, „nové“ rozhodnutí děkana FF MU bylo vydáno až dne 22. 6. 2022, tedy rovněž po uplynutí této lhůty.
18. S ohledem na učiněný závěr krajský soud považoval za nadbytečné zabývat se dalšími otázkami, které byly nastoleny v posuzované žalobě.

V. Závěr a náklady řízení

19. Krajský soud tak z výše uvedených důvodů pro nezákonnost dle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil rozhodnutí rektora MU, jakož i rozhodnutí děkana FF MU (§ 78 odst. 3 s. ř. s.) a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.); v dalším řízení je správní orgán vázán právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). V tomto směru žalovanému v dalším řízení nezbude než ze shora uvedených důvodů disciplinární řízení zastavit.
20. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.
21. Žalobce dosáhl v řízení o žalobě plného úspěchu, a proto má právo na náhradu nákladů řízení vůči žalované. Odměna zástupce (advokáta) žalobce a náhrada hotových výdajů byla stanovena dle § 35 odst. 2 s. ř. s. a vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů. V daném případě se jednalo o tři úkony právní služby (příprava a převzetí zastoupení, žaloba, další podání ve věci samé) ve výši 3 × 3 100 Kč a tři režijní paušály ve výši 3 × 300 Kč, tedy celkem 10 200 Kč. Protože zástupce žalobce nedoložil, že by byl plátcem daně z přidané hodnoty, náklady řízení se ve smyslu § 57 odst. 2 s. ř. s. nezvýšily o částku odpovídající dani (21 %), kterou by byl povinen z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést. Žalobci dále přísluší náhrada za zaplacený soudní poplatek za žalobu proti rozhodnutí správního orgánu ve výši 3 000 Kč.

22. Celkem tedy byla žalobci vůči žalovanému přiznána náhrada nákladů ve výši 13 200 Kč. K jejímu zaplacení soud určil přiměřenou lhůtu.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 26. září 2024

Zuzana Bystřická v.r.
předsedkyně senátu